तद्बलाधिष्ठातॄन् तदुचितैः स्वबलैः प्रतिरोधकानुपदिश्य ॥ तत्रत्यबलस्य समाधिकन्यूनतापरिज्ञानाय तत्परिच्छेदमाह ॥ गजानामिति गजयोधिनामित्यर्थः ॥ रथानां रथिनां दशसाहस्रमयुतंसायकोटिः किंचिल्लक्षसंख्याधिककोटिरित्यर्थः ॥ १६ ॥ आततायिनः शस्त्रपाणयः एतेयूथपागणिताः ॥ १७ ॥ सहस्राणांसहस्रं अनेकलक्षमित्यर्थः एकैकस्य राक्षसस्य परिवाराः परैर्युद्धार्थे उक्तसंख्याउपतिष्ठंतिते ॥ १८ ॥ एतां मंत्रिप्रोक्तांप्रवृत्तिं एवंप्रकारेणोक्तातान्राक्षसान् अनलादीन् चतुरोमंत्रिणोऽदर्शय

गजानांदशसाहस्रंरथानामयुतंतथा॥ हयानामयुतेद्वेचसाग्रांकोटिंचरक्षसां॥ १६॥ विक्रांताबलवंतश्चसंयुगेष्वाततायिनः॥ इष्टा राक्षसराजस्यनित्यमेतेनिशाचराः॥ १७॥ एकैकस्यात्रयुद्धार्थेराक्षसस्यविशांपते॥ परीवारःसहस्राणांसहस्रमुपतिष्ठति॥ १८॥ एतांप्रवृत्तिंलंकायांमंत्रिप्रोक्तांविभीषणः॥ एवमुक्त्वामहाबाहूराक्षसांस्तानदर्शयत्॥ १९॥ लंकायांसचिवैःसर्वंरामायप्रत्यवेदयत्॥ रामंकमलपत्राक्षमिदमुत्तरमब्रवीत्॥ २०॥ रावणावरजःश्रीमान्रामप्रियचिकीर्षया॥ कुबेरंतुयदारामरावणःप्रतियुध्यति॥ २१॥ षष्टिःशतसहस्राणितदानिर्यांतिराक्षसाः॥ पराक्रमेणवीर्येणतेजसासत्वगौरवात्॥ सदृशाह्यत्रदर्पेणरावणस्यदुरात्मनः॥ ॥ २२॥ अत्रमन्युर्नकर्तव्यःकोपयेत्वांनभीषये॥ समर्थोह्यसिवीर्येणसुराणामपिनिग्रहे॥ २३॥ तद्भवांश्चतुरंगेणबलेनमहतावृतं॥ व्यूह्येदंवानरानीकंनिर्मथिष्यसिरावणं॥ २४॥

त् ॥१९॥ तैःसचिवैः करणभूतैः सर्वलंकायायद्वृत्तं तत्प्रत्यवेदयत् ॥ तदुत्तर राममिदमब्रवीच्च ॥ ॥ २० ॥ २१ ॥ षष्टिःशतसहस्राणि षष्टिलक्षमित्यर्थः ॥ इदानींबद्धधिकमित्यर्थः ॥ पराक्रमादिनारावणस्यसदृशाः सत्वगौरवात् धैर्यातिशयाच्च तत्सदृशाः ॥ २२ ॥ अत्र रावणबलवर्णनविषये मन्युः स्वांतःकरणदैन्यमपि रोषश्च नकार्यः रावणवत् ॥ यतस्त्वां रावणंप्रतिरोषयेइत्यर्थः ॥ तत्रहेतुमाह ॥ समर्थइति ॥ २३ ॥ यस्मात्तेन तत्तद्वारेषु सर्वासेनाविभज्य स्थापिता तत्तस्माद्भवानपि इदं वानरानीकं तद्वदेवविभागेनव्यूह्य व्यूहितेन चतुरंगेणबलेन वृतंरावणं निर्मथिष्यसि ॥ २४ ॥